

Forslag

til

Lov om folkeskolen.

Fremsat den 21. februar 1975 af *Tove Nielsen (V)*, *Brixtofte (V)*, *Brøndsted (V)*,
Poul Hartling (V) og *Brøndlund Nielsen (V)*.

Kapitel 1.

Folkeskolens begreb og formål.

§ 1. Folkeskolen er den kommunale skole, der tilbyder undervisning efter denne lov.

§ 2. Folkeskolens opgave er i samarbejde med forældrene at give eleverne mulighed for at tilegne sig kundskaber, færdigheder, arbejdsmetoder og udtryksformer, som medvirker til den enkelte elevs alsidige udvikling.

Stk. 2. Folkeskolen forbereder eleverne til medleven i et demokratisk samfund og til medansvar for løsningen af fælles opgaver. Skolens undervisning og hele dagligliv må derfor bygge på demokrati, åndsfrihed og tolerance.

Kapitel 2.

Undervisningens ordning.

§ 3. Folkeskolen omfatter en 1-årig børnehaveklasse, en 9-årig grundskole og en 1-årig 10. klasse.

Stk. 2. Til børn, hvis udvikling kræver en særlig hensyntagen eller støtte, gives der specialundervisning eller anden specialpædagogisk bistand. Undervisningsministeren fastsætter regler herom og kan i denne forbindelse fravige §§ 4, 7 og 14.

Stk. 3. Folkeskolen kan tilbyde eleverne undervisning i deres fritid.

§ 4. Undervisningen i den 9-årige grundskole omfatter for alle elever:

- 1) dansk, regning/matematik og idræt på alle klassetrin,

- 2) kristendomskundskab/religion på alle klassetrin undtagen 7. klassetrin,
- 3) formning og musik på 1.-5. klassetrin,
- 4) historie, geografi og biologi på 3.-7. klassetrin og samtidsorientering på 8. og 9. klassetrin,
- 5) håndarbejde, sløjd og hjemkundskab på henholdsvis 4., 5. og 6. klassetrin,
- 6) engelsk på 5.-9. klassetrin og
- 7) fysik/kemi på 7.-9. klassetrin.

Stk. 2. Der skal tilbydes eleverne undervisning i tysk på 7.-9. klassetrin og i latin på 9. klassetrin.

Stk. 3. Undervisningen i dansk, regning/matematik, idræt, formning og musik kan tilrettelægges som ikke-fagdelt undervisning på 1. og 2. klassetrin. Det samme gælder undervisningen i historie, geografi og biologi på 3.-5. klassetrin.

Stk. 4. Undervisningen i formning, musik, håndarbejde, sløjd og hjemkundskab kan gives i videre omfang end fastsat i stk. 1, nr. 3 og 5. Undervisningen kan da tilrettelægges således, at eleverne kan vælge mellem de fag, der ikke er obligatoriske efter stk. 1.

Stk. 5. Undervisningsministeren fastsætter regler om formålet med undervisningen i de enkelte fag eller faggrupper og udsender vejledende timestfordelingsplaner og læseplaner, jfr. § 16, stk. 1.

Stk. 6. Til elever, der har været uden undervisning gennem længere tid, eller som har skiftet skole, kan der gives supplerende undervisning eller anden faglig støtte. Undervisningsministeren fastsætter regler herom og kan endvidere bestemme, at der skal

tilbydes fremmedsprogede elever undervisning i deres modersmål.

§ 5. Kristendomsundervisningens centrale kundskabsområde er den danske folkekirkes evangelisk-lutherske kristendom.

Stk. 2. Et barn skal efter anmodning fritages for at deltage i undervisningen i kristendomskundskab/religion, når barnet tilhører et trossamfund uden for folkekirken og forældremyndighedens indehaver skriftligt over for skolens leder erklærer selv at ville sørge for barnets religionsundervisning. Er barnet fyldt 15 år, kan fritagelse kun ske med dets samtykke.

§ 6. I undervisningen i grundskolen indgår:

- 1) færdselslære,
- 2) seksualoplysning,
- 3) norsk og svensk,
- 4) uddannelses- og erhvervsorientering,
- 5) sundhedslære og oplysning om udbredte nydelses- og rusmidler.

Stk. 2. På hvert klassetrin skal der afsættes en fast ugentlig time til varetagelse af klasselærerens særlige opgaver i samvær med klassen.

Stk. 3. Undervisningsministeren, i København kommunalbestyrelsen, fastsætter regler om undervisning efter stk. 1 og kan godkende, at andre emner indgår i den obligatoriske undervisning.

§ 7. Undervisningen i 10. klasse omfatter for alle elever dansk, engelsk, samtidsorientering og idræt.

Stk. 2. Der skal tilbydes eleverne undervisning i regning/matematik, kristendomskundskab/religion, fysik/kemi, tysk og fransk.

Stk. 3. § 4, stk. 5 og 6, og § 6, stk. 2, gælder også 10. klasse.

§ 8. Undervisningen i regning/matematik, engelsk og tysk på 8.-10. klassetrin og i fysik/kemi på 9. og 10. klassetrin gives i to kurser af forskelligt indhold. Kurserne benævnes grundkursus og udvidet kursus.

Stk. 2. Eleverne skal i hvert af fagene kunne vælge mellem de to kurser.

§ 9. Ud over den undervisning, som skal tilbydes efter §§ 4 og 7, jfr. § 8, kan der tilbydes eleverne på 8.-10. klassetrin undervisning i følgende fag og emner:

- 1) maskinskrivning,
- 2) drama og filmkundskab,
- 3) fotolære,
- 4) formning, musik, håndarbejde, sløjd og hjemkundskab og
- 5) motorlære og andre værkstedsfag.

Stk. 2. Undervisningsministeren, i København kommunalbestyrelsen, kan fastsætte regler om undervisning efter stk. 1 og kan godkende, at der tilbydes eleverne undervisning i andre praktisk eller kunstnerisk betonedede fag eller emner. For eleverne i 10. klasse kan godkendelsen tillige omfatte undervisning inden for andre fagområder.

Stk. 3. For elever, som ikke ønsker at deltage i den frivillige undervisning i fuldt omfang, kan skolen formidle tilbud om arbejde i virksomheder og institutioner inden for det lokale område.

§ 10. I børnehaveklasser beskæftiges børnene med leg og andre udviklende aktiviteter. Det tilstræbes at gøre børnene fortlørlige med skolens daglige liv.

§ 11. Eleverne undervises på det klassetrin i grundskolen, der svarer til deres skolealder. En elev kan dog med forældrenes samtykke, jfr. § 46, undervises på samme klassetrin i to år, hvis eleven har været uden undervisning gennem længere tid, eller andre særlige grunde taler for, at det er til elevens bedste. Ligeledes kan en elev under ganske særlige omstændigheder springe et klassetrin over.

Stk. 2. Henvielse til specialundervisning, som ikke er af foreløbig karakter, sker på grundlag af skolepsykologisk undersøgelse og efter samråd med eleven og forældrene.

Stk. 3. Afgørelse om valg af fag eller kurser, jfr. § 4, stk. 2, § 7, stk. 2, § 8 og § 9, og om fortsat skolegang i 10. klasse træffes af forældrene, jfr. § 46, efter samråd mellem forældrene, eleven og skolen.

§ 12. Eleverne og forældrene, jfr. § 46, skal regelmæssigt underrettes om skolens syn på elevernes udbytte af skolegangen.

På 7.-10. klassetrin udtrykkes bedømmelsen af elevernes standpunkt i alle fag ved hjælp af karakterer.

Stk. 2. Skolen udfærdiger afgangsbrev for elever, der går ud af skolen efter 7. klassetrin eller senere. Afgangsbrevet skal indeholde oplysning om, i hvilken undervisning eleven har deltaget, og om de senest givne standpunktskarakterer (årskarakterer) samt om eventuelle prøvekarakterer, jfr. stk. 3-5.

Stk. 3. Ved afslutningen af 9. klassetrin kan eleverne i hvert af fagene dansk, regning/matematik, engelsk, tysk og fysik/kemi indstille sig til en afgangsprøve, der er fælles for alle elever uanset valget af kursus efter § 8. Prøverne benævnes Folkeskolens afgangsprøve i det pågældende fag.

Stk. 4. Ved afslutningen af 10. klasse kan eleverne, ligeledes i hvert af de nævnte fag, indstille sig enten til Folkeskolens afgangsprøve eller til en udvidet prøve, som i fagene regning/matematik, engelsk, tysk og fysik/kemi forudsætter, at eleven har gennemgået udvidet kursus i 10. klasse. Disse prøver benævnes Folkeskolens udvidede afgangsprøve i det pågældende fag.

Stk. 5. I fagene latin og fransk kan eleverne indstille sig til afgangsprøve ved undervisningens afslutning.

Stk. 6. Prøverne kan være skriftlige og mundtlige. De skriftlige opgaver stilles af undervisningsministeren. De mundtlige spørgsmål stilles af læreren eller af censor efter ministerens nærmere bestemmelse.

Stk. 7. Afgørelse om indstilling til prøverne træffes af eleven efter samråd med forældrene, jfr. § 46.

Stk. 8. Undervisningsministeren fastsætter regler om kravene i de enkelte fag ved prøverne, om indstilling til prøverne, om prøvernes afholdelse, om bedømmelse og karaktergivning og om afgangsbrevsernes udformning.

§ 13. Skoleåret begynder den 1. august og omfatter normalt 200 skoledage, som fordeles på ugens fem første hverdage. Undervisningsministeren kan dog tillade, at undervisningen i særlige tilfælde henlægges til en lørdag.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter hvert år antallet af ferie- og fridage samt sommerferiens begyndelsestidspunkt og udsender en vejledende ferieplan.

§ 14. Den ugentlige undervisningstid for eleverne er:

- 1) på 1. og 2. klassetrin 15-20 timer,
- 2) på 3. klassetrin 18-23 timer,
- 3) på 4. klassetrin 20-25 timer,
- 4) på 5. klassetrin 23-29 timer og
- 5) på de følgende klassetrin 24-30 timer.

Stk. 2. Den daglige undervisningstid for eleverne må ikke overstige:

- 1) på 1. og 2. klassetrin 4 timer,
- 2) på 3. og 4. klassetrin 5 timer,
- 3) på 5. og 6. klassetrin 6 timer og
- 4) på de følgende klassetrin 7 timer.

Stk. 3. Ved fastlæggelsen af undervisningstiden efter stk. 1 og 2 regnes 45 minutters undervisning lig med 1 time. Den undervisning, der er frivillig for eleverne efter §§ 4, 7 og 9, medregnes. Det samme gælder de timer, der afsættes i henhold til § 6, stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter regler om frikvarterer og spisepauser.

Stk. 4. Reglerne i stk. 1-3 omfatter ikke undervisning i fritiden efter § 3, stk. 3, eller supplerende undervisning efter § 4, stk. 6.

Stk. 5. Børnehaveklassernes mødetid er 3 timer daglig inden for sædvanlig skoletid ved skolen.

§ 15. Elevtallet i grundskolens klasser må ikke ved skoleårets begyndelse overstige 28.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan fastsætte rammer for kommunernes forbrug af lærerskematimer pr. elev på de enkelte klassetrin i grundskolen og i 10. klasse. Rammerne baseres på et gennemsnitligt elevtal i grundskolens klasser på højst 22.

Stk. 3. Børnetallet i en børnehaveklasse må ikke overstige 22, medmindre klassen deles i to grupper med hver højst 14 børn.

§ 16. For hver skole udarbejdes en undervisningsplan, der skal indeholde bestemmelser om følgende:

- 1) Undervisningens ordning på hvert klassetrin, jfr. §§ 4 og 6-9, herunder time-tallet for de enkelte fag eller faggrupper (timefordelingsplanen).
- 2) Undervisningens indhold i de enkelte fag, faggrupper og emner, angivet ved centrale kundskabs- og færdighedsom-

råder eller belyst ved eksempler (læseplaner).

- 3) Det samlede ugentlige timetal på hvert klassetrin, jfr. § 14, stk. 1, og for specialundervisning efter § 3, stk. 2.
- 4) Ferieplanen, jfr. § 13.

Stk. 2. Det ugentlige timetal for den obligatoriske undervisning på 8. og 9. klassetrin, jfr. § 4, stk. 1, og § 6, stk. 2, må ikke overstige 22 timer. Undervisningsministeren kan fastsætte regler, som sikrer de i § 4, stk. 1, nr. 3 og 5, nævnte fag en forholds-mæssig andel af det samlede timetal for undervisningen på 1.-7. klassetrin.

Stk. 3. I de fag, hvor eleverne kan indstille sig til afgangsprøver, jfr. § 12, skal undervisningens indhold fastlægges således, at kravene i de enkelte fag ved prøverne kan opfyldes.

Stk. 4. Undervisningens nærmere planlægning og tilrettelæggelse, herunder valget af undervisningsformer, -metoder og -stof, skal i videst muligt omfang foregå i samarbejde mellem læreren og eleverne.

§ 17. De nødvendige undervisningsmidler skal stilles vederlagsfrit til rådighed for eleverne. Dette gælder dog ikke instrumenter og udstyr, som anvendes ved undervisning i fritiden efter § 3, stk. 3, og som hjemtages af eleverne til eget brug.

Stk. 2. Ved hver selvstændig skole, jfr. § 23, stk. 1, indrettes et skolebibliotek. I skolebiblioteket indgår de af skolens materialer, der katalogiseres efter et fælles system.

Stk. 3. Undervisningsministeren fastsætter retningslinjer for det bibliotekstekniske arbejde.

§ 18. Undervisningsministeren kan efter indstilling fra de kommunale skolemyndigheder fravige reglerne i kapitel 2 i det omfang, det er nødvendigt for at fremme forsøgsvirksomhed og pædagogisk udviklingsarbejde.

Kapitel 3.

Skolevæsenets ordning.

§ 19. Det påhviler kommunen at sørge for undervisning i grundskolen og 10. klasse, herunder specialundervisning, af børn og unge under 18 år, der bor eller opholder

sig i kommunen, og hvis forældre ønsker dem optaget i folkeskolen, jfr. § 46. Kommunen kan oprette børnehaveklasser, men har ikke pligt dertil.

Stk. 2. Elever, som i løbet af skoleåret flytter fra kommunen eller fylder 18 år, har ret til at fortsætte skolegangen i kommunen i resten af skoleåret.

§ 20. En kommune kan efter overenskomst med staten, private skoler eller andre kommuner henvise elever til undervisning i statsskoler, private skoler eller en anden kommunes skoler.

Stk. 2. Overenskomster med private skoler skal godkendes af undervisningsministeren.

Stk. 3. Henvisning til private skoler kan kun ske med forældrenes samtykke, jfr. § 46.

Stk. 4. Henvisning til en anden kommunes skoler kan kun omfatte elever på 7.-10. klassetrin og elever, der skal undervises i specialklasser eller specialskoler, samt elever fra kommunens yderdistrikter, der har nærmere til nabokommunens skole.

Stk. 5. Specialundervisning kan indrettes af amtskommunen.

§ 21. Elever, der gennem længere tid på grund af smittefare eller af hensyn til deres sundhed eller velfærd ikke kan undervises i skolen, undervises i deres hjem eller på den institution, hvor de opholder sig.

Stk. 2. Det påhviler kommunen at indrette undervisning efter stk. 1 på de i kommunen beliggende sygehuse, hospitaler og andre institutioner, som modtager børn i alderen 6-18 år, medmindre der på anden måde sørges for børnenes undervisning. Undervisningen kan tillige indrettes af amtskommunen. Institutionen skal stille egnede lokaler til rådighed.

Stk. 3. Undervisningsministeren fastsætter regler om undervisning efter stk. 1 og 2.

§ 22. Til hver skole hører et skoledistrikt, der kan være større for skolens ældre end for dens yngre klassetrin, jfr. dog § 23, stk. 1. Undervisningsministeren kan godkende, at et skoledistrikt er fælles for flere skoler.

Stk. 2. Undervisning i henhold til § 7,

stk. 2, § 8 og § 9 samt i latin kan være fælles for elever fra flere skoler.

Stk. 3. Undervisning i henhold til § 7, stk. 2, og § 9 samt i latin kan tilrettelægges i samarbejde med den kommunale ungdomsskole, således at eleverne om nødvendigt henvises hertil. Eleverne skal dog, hvis de ønsker det, kunne modtage undervisning inden for folkeskolen i hele det ugentlige timetal, der er fastsat i undervisningsplanen, jfr. § 16, stk. 1, nr. 3.

Stk. 4. Omlægning af distriktsgrænser mellem bestående skoler skal så vidt muligt være uden virkning for børn, der allerede er optaget i skolen, og hvis forældre ønsker, at de skal forblive i samme skole. Dette gælder dog ikke, hvis klassen kan overflyttes samlet.

Stk. 5. Har en kommunalbestyrelse besluttet at nedlægge en skole, skal dette bekendtgøres i et eller flere af de lokale blade. Fremsetter mindst 50 pct. af de beboere i det pågældende skoledistrikt, der har valget til kommunalbestyrelsen, inden 4 uger efter bekendtgørelsen skriftlig begæring derom, skal kommunalbestyrelsen afholde en afstemning om skolens nedlæggelse. Stemmeberettigede ved afstemningen er de beboere i skoledistriktet, der har valget til kommunalbestyrelsen. De nærmere regler om sådanne afstemninger fastsættes af undervisningsministeren. Bliver resultatet af afstemningen, at mindst 60 pct. af de stemmeberettigede ønsker skolen opretholdt, kan den først nedlægges efter udløbet af den følgende valgperiode og da kun, hvis kommunalbestyrelsen på ny træffer beslutning herom. Der kan ikke over for denne beslutning begæres afstemning blandt beboerne.

§ 23. Hver skole skal omfatte mindst 3 sammenhængende klassetrin med fælles skoledistrikt. Børnehaveklasser betragtes herved som yngste klassetrin. Skoler for de 3 eller 4 yngste klassetrin kan henlægges under en anden skoles ledelse, medmindre børnetallet overstiger 100.

Stk. 2. Skolerne deles i klasser efter antallet af elever, jfr. § 15, stk. 1. Der skal være mindst én klasse for hvert klassetrin ud over 1.-6. klassetrin. Undervisning i henhold til § 4, stk. 4, og § 9 samt i idræt kan være fælles for elever fra flere klasser.

Stk. 3. Ved fordelingen af børn i 1. klasser

i kommunens skoler skal det tilstræbes, at den enkelte klasse kan bevares samlet på de følgende klassetrin i grundskolen. Der kan ikke foretages ny klassedeling på grundlag af valget af kurser og fag efter § 11, stk. 3.

Stk. 4. Amdsrådet kan i særlige tilfælde fravige reglerne i stk. 1 og stk. 2, 2. pkt.

§ 24. For hver kommune udarbejdes en skoleplan, der skal indeholde bestemmelser om følgende:

- 1) Skolernes navne og distrikter, jfr. § 22. Det kan herunder bestemmes, at der kan foretages mindre distriktsomlægninger i forbindelse med den årlige indskrivning.
- 2) Hver enkelt skoles omfang med hensyn til undervisning i grundskolen og 10. klasse samt børnehaveklasser, specialundervisning efter § 3, stk. 2, og undervisning i fritiden efter § 3, stk. 3.
- 3) Henvi sning til undervisning i andre skoler ifølge overenskomst, jfr. § 20.
- 4) Undervisning på institutioner i området, jfr. § 21, stk. 2.
- 5) Normeringen af stillinger som tjenestemænd i folkeskolen, timelærere og faste vikarer samt disse stillingers klassificering, for så vidt den ikke følger af almindelige regler.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter regler om grundlaget for normering af stillinger efter stk. 1, nr. 5, herunder om antallet af tjenestemandstillinger i forhold til det samlede normeringsgrundlag.

§ 25. Kommunen skal sørge for befordring mellem skolen og hjemmet eller dets nærhed af:

- 1) børn, der har længere skolevej end 2½ km i børnehaveklasser og på 1.-3. klassetrin, 5 km på 4.-6. klassetrin, 6 km på 7.-9. klassetrin og 7 km i 10. klasse, og
- 2) børn, der har kortere skolevej, hvis hensynet til børnenes sikkerhed i trafikken gør det særlig påkrævet og de trafikale ulemper ikke med rimelighed kan forlanges afhjulpet gennem vejtekniske eller færdselsregulerende foranstaltninger.

Stk. 2. Kommunen skal endvidere sørge

for befordring til og fra skole af syge og invaliderede elever efter regler, der fastsættes af undervisningsministeren.

Stk. 3. Bestemmelserne i stk. 1 omfatter ikke elever, som i medfør af § 19, stk. 2, eller § 36, stk. 4, undervises i en anden skole end deres distriktsskole.

§ 26. Kommunen kan med forældrenes samtykke, jfr. § 46, sørge for indlogering i skolebyen af elever på 7.-10. klassetrin, hvis daglige befordring mellem hjemmet og skolen ville være særlig usikker eller tidkrævende.

Stk. 2. Indlogeringen kan ordnes ved henvisning til en kostskole, jfr. § 20, stk. 1-4.

Kapitel 4.

Lærerne.

§ 27. For at kunne varetage undervisning i grundskolen og i 10. klasse skal den pågældende have gennemført uddannelsen til lærer i folkeskolen, jfr. dog stk. 2 og 3, eller anden læreruddannelse, der er godkendt af undervisningsministeren i denne henseende. Undervisningsministeren, i København skoledirektionen, kan i særlige tilfælde fravige denne bestemmelse.

Stk. 2. Ved skoler, hvor de tjenestemandsansatte lærere eller timelærere ikke kan påtage sig undervisningen i alle de fag, undervisningsplanen omfatter, kan der ansættes faglærere med særlig uddannelse.

Stk. 3. Forskolelærerinder og småbørns-lærerinder, der er uddannet efter lovgivningen herom, kan varetage undervisning på 1.-4. klassetrin og i idræt, håndarbejde og hjemkundskab på de øvrige klassetrin.

Stk. 4. For at kunne forestå det daglige arbejde i en børnehaveklasse skal den pågældende have gennemført uddannelsen til børnehave- eller fritidspædagog eller en af de uddannelser, der er nævnt i stk. 3, eller anden tilsvarende uddannelse, der er godkendt af undervisningsministeren i denne henseende.

§ 28. Til at varetage undervisning i fritiden efter § 3, stk. 3, eller andre pædagogiske arbejdsopgaver, som ikke er omfattet af § 27, kan der ansættes personale med særlig uddannelse. Undervisningsministeren, i

København kommunalbestyrelsen, fastsætter nærmere regler herom.

§ 29. Undervisningsministeren fastsætter regler om ansættelsesvilkårene for timelærere, vikarer og faglærere i folkeskolen uden for København.

§ 30. Lærere ansættes ved en kommunes samlede skolevæsen og har pligt til at gøre tjeneste ved flere skoler inden for kommunen.

Stk. 2. Skoleinspektører, viceskoleinspektører og førstelærere ansættes ved en kommunes samlede skolevæsen med tjeneste ved en bestemt skole. Nedlægges denne skole, eller sker der væsentlig indskrænkning i skolens virksomhed, kan det pålægges den pågældende at gøre tilsvarende tjeneste ved en anden skole inden for kommunen.

§ 31. En lærer fritages efter anmodning for at undervise i kristendomskundskab/religion. Kan der på grund af fritagelsen ikke tillægges ham fuld tjenestetid, nedsættes hans lønning tilsvarende, dog uden nedsættelse af pensionsalderen.

Kapitel 5.

Undervisningspligt. Indskrivning og optagelse i folkeskolen.

§ 32. Ethvert barn, der bor her i landet, er undervisningspligtigt efter reglerne i §§ 33-35, medmindre det omfattes af bestemmelser om undervisningspligt i anden lovgivning. Det samme gælder børn, der skal opholde sig her i landet i mindst 6 måneder.

§ 33. Undervisningspligten medfører pligt til at deltage i folkeskolens undervisning eller i en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

Stk. 2. Børn, der følger undervisningen i en anmeldt friskole, i en anerkendt privat realskole eller gymnasieskole, i en stats-skole eller i en kommunal eller amtskommunal gymnasieskole, eller som modtager hjemmeundervisning efter reglerne i kapitel 4 i lov om friskoler og private realskoler m. v., skal ikke deltage i folkeskolens undervisning. Det samme gælder elever, som efter

at have gennemgået 7. klassetrin deltager i kurser på en godkendt efterskole eller husholdningsskole eller på en ungdomsskole, eller som er optaget på et anerkendt kursus, hvis undervisning svarer til folkeskolens. Undervisningsministeren fastsætter regler for, i hvilket omfang undervisningspligten hermed kan anses for opfyldt ud over kursustiden.

Stk. 3. Undervisningspligten kan endvidere efter det 7. klassetrin opfyldes ved deltagelse i heltidsundervisning i den kommunale ungdomsskole i henhold til lov om fritidsundervisning m. v.

Stk. 4. Skolenævnet kan efter forældrenes anmodning, jfr. § 46, tillade, at en elev efter 7 års undervisning helt eller delvis opfylder undervisningspligten ved at deltage i erhvervmæssig uddannelse eller beskæftigelse, når særlige grunde taler for, at det er til elevens bedste. For elever, der er omfattet af stk. 2, træffes afgørelsen af skolekommissionen, i København af skoledirektionen. Tilladelsen kan betinges af, at eleven deltager i supplerende undervisning i ungdomsskolen. Tilladelsen indberettes til undervisningsministeriet.

§ 34. Undervisningspligten indtræder den 1. august i det kalenderår, hvor barnet fylder 7 år, og ophører den 31. juli, efter at barnet har modtaget regelmæssig undervisning i 9 år. Undervisningspligten ophører dog senest den 31. juli i det kalenderår, hvor barnet fylder 17 år eller har afsluttet grundskolen eller hermed ligestillet uddannelse, jfr. § 33, stk. 2-4.

Stk. 2. Skolekommissionen, i København skoledirektionen, kan efter forældrenes anmodning eller med deres samtykke, jfr. § 46, godkende, at et barns undervisning udsættes til et år efter undervisningspligtens indtræden, når det er begrundet i barnets udvikling. Godkendelsen kan betinges af, at barnet optages i en børnehave eller en børnehaveklasse.

Stk. 3. Skolenævnet kan efter forældrenes anmodning fritage en elev for undervisningspligt efter 7 års undervisning, når særlige grunde taler for, at det er til elevens bedste. For elever, der er omfattet af § 33, stk. 2, træffes afgørelsen af skolekommissionen, i København af skoledirektionen. Fritagelsen indberettes til undervisningsministeriet.

§ 35. Forældremyndighedens indehaver eller den, der faktisk sørger for barnet, skal medvirke til, at det opfylder undervisningspligten, og må ikke lægge hindringer i vejen herfor.

§ 36. Et barn kan efter forældrenes anmodning, jfr. § 46, indskrives i en skole fra begyndelsen af det kalenderår, hvor det fylder 5 år. Barnet indskrives i skolen i det distrikt, hvor det bor eller opholder sig, jfr. dog stk. 4.

Stk. 2. Skolekommissionen, i København skoledirektionen, kan bestemme, at anmodning om indskrivning skal indgives inden en vis frist. I de år, hvor der afholdes kommunalvalg, kan anmodninger dog tidligst kræves indgivet 1. marts.

Stk. 3. Optagelse i folkeskolen finder sted ved skoleårets begyndelse. I tilfælde af sygdom eller under andre særlige omstændigheder kan optagelse ske i skoleårets løb.

Stk. 4. Skolekommissionen, i København skoledirektionen, kan tillade, at et barn optages eller forbliver i en anden skole end dets distriktsskole. Tilladelsen skal så vidt muligt gives, hvis barnet har søskende i samme skole.

Stk. 5. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om indskrivning og udskrivning af undervisningspligtige børn.

§ 37. Et barn skal efter forældrenes anmodning, jfr. § 46, optages i en børnehaveklasse i det kalenderår, hvor barnet fylder 6 år, eller senere, jfr. § 34, stk. 2. Ønskes flere børn optaget, end der er plads til, jfr. § 15, stk. 3, optages de ældste børn først, medmindre særlige hensyn til de enkelte børn taler for at fravige denne rækkefølge.

Stk. 2. Er der tilmeldt færre børn end 18, skal de ledige pladser tilbydes de børn, som fylder 5 år i tiden 1. januar — 31. juli, og hvis forældre ved indskrivningen har anmodet om barnets optagelse i børnehaveklassen. Reglen i stk. 1, 2. pkt., finder tilsvarende anvendelse.

§ 38. Et barn skal efter forældrenes anmodning, jfr. § 46, optages i 1. klasse i det kalenderår, hvor barnet fylder 6 år, hvis det må antages at kunne følge undervisningen i klassen. Viser det sig efter optagelsen, at barnet ikke er tilstrækkelig udviklet, og

er der ved skolen oprettet børnehaveklasse, kan barnet inden 3 måneder henvises hertil, hvis forældrene ønsker, at det skal fortsætte skolegangen.

§ 39. Lærerne påser, at de undervisningspligtige børn, der er optaget i skolen, deltager i undervisningen. Det samme gælder børn, der er optaget i 1. klasse før undervisningspligtens indtræden, jfr. § 38.

Stk. 2. Er en elev udeblevet fra undervisningen, skal forældrene, jfr. § 35, personligt eller skriftligt give skolen oplysning om grunden hertil. Skyldes udeblivelsen sygdom af mere end 2 ugers varighed, kan skolen forlange lægeattest herfor.

Stk. 3. Skolens leder underretter skole-nævnet forud for hvert møde om alle udeblivelser, der ikke skyldes sygdom eller anden gyldig grund.

Stk. 4. Er en elev udeblevet fra undervisningen uden gyldig grund, kan skole-nævnet:

- 1) anmode forældrene om personligt eller skriftligt at give nærmere forklaring om grunden til udeblivelsen,
- 2) pålægge skolen at søge nærmere kontakt med forældrene,
- 3) pålægge skolen at indstille eleven til skolepsykologisk undersøgelse,
- 4) henstille til forældrene at søge bistand hos familievejledningen eller andre institutioner eller
- 5) indberette sagen til det sociale udvalg.

Stk. 5. Er der grund til at antage, at en elevs udeblivelse fra undervisningen alene skyldes særlige forhold i skolen, bør skole-nævnet søge disse forhold ændret eller stille forslag om, at eleven overflyttes til en anden skole.

Kapitel 6.

Udgifterne til folkeskolen.

§ 40. Alle udgifter til folkeskolen påhviler kommunerne, for så vidt der ikke er udtrykkelig lovhjemmel for, at udgifterne helt eller delvis påhviler staten, amtskommunerne eller andre. Udgifterne til amtskommunale skoler, jfr. § 20, stk. 5, påhviler på tilsvarende måde amtskommunerne.

Stk. 2. Udgifterne til undervisning på institutioner uden for Københavns og Frederiksberg kommuner, jfr. § 21, stk. 2, på-

hviler den amtskommune, hvor institutionen er beliggende.

§ 41. Udgiften til pensioner til tjenestemænd i folkeskolen og deres efterladte, herunder efterindtægt af pensioner, samt pligtige præmier afholdes af staten.

Stk. 2. Statens udgifter efter stk. 1 til Københavns kommune fastsættes på grundlag af de pensionsregler, der gælder uden for København.

§ 42. Kommunen kan kræve betaling af forældrene for elever, som deltager i undervisning i fritiden efter § 3, stk. 3.

§ 43. Efter undervisningsministerens bestemmelse kan staten yde tilskud til forsøgsvirksomhed og pædagogisk udviklingsarbejde.

Kapitel 7.

Andre bestemmelser.

§ 44. Undervisningsministeren kan fastsætte almindelige regler om foranstaltninger til fremme af god orden i skolerne og om skolernes tilsyn med eleverne i skoletiden.

§ 45. Tiden for konfirmationsforberedelsen fastsættes ved forhandling mellem skolekommissionen og præsterne i kommunen, i København ved forhandling mellem skoledirektionen og provsterne. Kan der ikke opnås enighed mellem parterne, træffes afgørelsen af kommunalbestyrelsen efter forhandling med de berørte menighedsråd. Kommunalbestyrelsens afgørelse kan ikke indbringes for højere administrativ myndighed.

Stk. 2. Der skal sikres konfirmationsforberedelsen den nødvendige tid inden for de rammer, der er angivet i § 14, stk. 2.

§ 46. Forældrenes rettigheder efter §§ 11, 12, 19, 20, 26, 33, 34 og 36-38 og de i medfør af loven givne regler tilkommer den eller de personer, som har forældremyndigheden over eleven. Elever, der ikke er undergivet forældremyndighed, træffer selv afgørelse efter § 11, stk. 1 og 3, § 12, stk. 7, § 19, stk. 1, § 20, stk. 3, og § 26, stk. 1.

Stk. 2. Bortset fra spørgsmålene om skolegangens begyndelse og varighed kan skolen

F. t. l. om folkeskolen.

anse den, der har eleven i pleje, for bemyndiget til at handle på forældremyndighedens indehavers vegne.

§ 47. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om fremgangsmåden ved gennemførelse af skolebyggeri.

Kapitel 8.

*I krafttrædelses- og overgangsbestemmelser
m. v.*

§ 48. Loven træder i kraft den 1. august 1976.

Stk. 2. § 17, stk. 2 og 3, har dog virkning fra den 1. april 1976 og §§ 32-39 fra den 1. august 1975.

§ 49. Lov om folkeskolen, jfr. lovbekendtgørelse nr. 172 af 8. maj 1972, ophæves.

Stk. 2. Lovens §§ 13, 16, 17, 19-22, 35, 38 og 52, stk. 3, finder fortsat anvendelse i skoleåret 1976-77 for elever på 9. og 10. klassetrin og i skoleåret 1977-78 for elever på 10. klassetrin. Efter regler, der fastsættes af undervisningsministeren, kan eleverne i eksamensterminerne 1976, 1977 og 1978 bortvælge enkelte fag til realeksamen og i stedet indstille sig til afgangsprøve i faget efter § 13, stk. 5.

Stk. 3. Lovens § 6 finder fortsat anvendelse for de skoleforbund, som består den 1. august 1976.

Stk. 4. Lovens §§ 42-49 ophæves med virkning fra den 1. august 1975.

§ 50. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger.

1. Indledning.

Lovforslaget bygger på en revision af den gældende folkeskolelov (lovbekendtgørelse nr. 172 af 8. maj 1972, som ændret ved lov nr. 290 af 14. juni 1974 og lov nr. 337 af 19. juni 1974). Revisionen er foretaget med henblik på at afklare og løse nogle påtrængende aktuelle problemer, der er opstået dels som følge af undervisningspligtens udvidelse i 1972, dels på grund af den herskende usikkerhed omkring folkeskolens fremtidige opgaver og dens generelle struktur. Disse problemer vedrører i første række undervisningens organisation i 8.-10. skoleår og tilrettelæggelsen af de afsluttende prøver. Hertil kommer, at tendenser i de senere år til en svækkelse af visse grundlæggende fagområder har gjort det påkrævet at tage hele spørgsmålet om fagenes indbyrdes stilling og sammenhæng op til fornyet vurdering. Endelig har det økonomiske grundlag for folkeskolens virksomhed ændret sig på så afgørende en måde siden folketingsbeslutningen af maj 1969 om en reform af de grundlæggende skoleuddannelser, at det må anses for nødvendigt nu at fastlægge de rammer, inden for hvilke eventuelle forandringer skal gennemføres.

Lovforslaget fremtræder i sin ydre form som et nyt lovforslag, der systematisk er opbygget på samme måde som det af socialdemokratiet senest i januar 1974 fremsatte lovforslag. Dette skyldes, at det ikke ville have været muligt at udforme de foreslåede ændringer som et ændringsforslag til den gældende lov uden en meget omfattende og uoverskuelig ombrydning af lovteksten, og at forslaget i den foreliggende form lettest lader sig sammenligne med det socialdemokratiske lovforslag, der har været fremlagt til offentlig debat siden december 1972.

Selv om lovforslaget således i sin opbygning og udformning har stor lighed med det tidligere fremsatte lovforslag, adskiller det sig dog fra dette på en række væsentlige punkter. Dette gælder ikke mindst beskrivelsen af folkeskolens formål (lovforslagets § 2), fagkredsen og fagenes indbyrdes stilling (§§ 4, 6 og 7, jfr. § 9), spørgsmålene om undervisningens organisation på 8.-10. klassetrin og om de afsluttede prøver (§§ 8 og 12) samt mulighederne for at opfylde undervisningspligten efter det 7. skoleår ved erhvervs-mæssig uddannelse eller beskæftigelse (§ 33).

2. Nogle hovedpunkter i lovforslaget.

a. Folkeskolens formål.

Med hensyn til beskrivelsen af skolens overordnede formål har det været forslagsstillerne magtpåliggende, at denne bestemmelse blev så kort og klar som muligt, og at det blev fastslået, at det fortsat er skolens opgave at meddele børnene kundskaber og at forberede dem til at tage del i ansvaret for de fælles anliggender i samfundet.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne nedenfor til lovforslagets § 2.

b. Fagkredsen.

Ved den nye udformning af bestemmelserne om skolens fagkreds og de enkelte fags placering har man lagt vægt på:

at styrke *hovedfaget dansk* med henblik på at forbedre mulighederne for indlæring af de til dette fag henlagte grundlæggende færdigheder,

at indrømme de *praktisk og kunstnerisk betonede fag* en rimelig plads i skolens arbejde, som svarer til disse fags samfundsmæssige betydning.

at sikre de øvrige fag en *fast placering* i skoleforløbet, ikke mindst af hensyn til de mange elever, som skifter skole i løbet af deres skoletid,

at begrænse rækken af *obligatoriske* fag mest muligt og

at åbne mulighed for *ikke-fagdelt undervisning* (fagintegration) inden for visse fagområder på 1.-5. klassetrin.

Der henvises herom til bemærkningerne nedenfor til §§ 4, 6, 7 og 9.

c. Undervisningens organisation i 8.-10. skoleår.

Udgangspunktet for overvejelserne om lovforslagets skolestruktur har været, at forslagsstillerne ønsker at bevare de afsluttende prøver efter 9. og 10. klassetrin og — i sammenhæng hermed — tilbuddet om inden for visse fag at følge kurser af *forskelligt indhold* eller — som man traditionelt har kaldt det — på forskellige „niveau“er“. Dette tilbud er i dag udformet som et enten-eller, idet eleverne og deres forældre efter de gældende regler må tage stilling til, om de efter 7. klasse ønsker undervisning i fremmedsprog, regning/matematik og naturlære „på realniveau“ i *alle* de nævnte fag eller „på 8.-10. klasseniveau“, ligeledes i *alle* de nævnte fag. Forslagsstiller-

ne finder imidlertid, at der inden for *hvert af fagene* bør være mulighed for, at eleverne kan vælge, om de ønsker undervisning af den ene eller den anden art, og om de ønsker at gå op til en prøve, der svarer til den nuværende realeksamen, eller til en mindre krævende prøve. Denne valgfrihed mellem kurser af forskelligt indhold — forstået således, at eleverne kan *kombinere* et mindre krævende „grundkursus“ i et eller flere fag med et „udvidet kursus“ i andre — medfører nødvendigvis en opbrydning af den bestående skolestruktur. Det vil således ikke have nogen praktisk mening at dele eleverne op i 2 adskilte skoleafdelinger, karakteriseret ved hver sit undervisningsindhold, når eleverne frit skal kunne kombinere kurserne på tværs af denne opdeling.

I de fag, hvor der ikke i dag er væsentlig forskel på undervisningens indhold i de to afdelinger, og hvor der igennem de sidste 5 år har været etableret fælles undervisning for realklassernes og 8.-10. klassernes elever ved et stadig stigende antal skoler, forekommer det heller ikke hensigtsmæssigt, endstige nødvendigt, at bevare den nuværende deling af eleverne. Det gælder dansk, kristendomskundskab/religion, orienteringsfag og idræt samt de praktisk og kunstnerisk betonede fag, der på disse klassetrin foreslås gjort frivillige for eleverne.

Efter forslaget bliver folkeskolen således en *udelt skole*, hvor eleverne i princippet holdes sammen i de oprindelige klasser igennem 8.-10. skoleår, bortset alene fra de valgmuligheder, der knytter sig til de enkelte fag.

Denne generelle struktur svarer i hovedtræk til den, som blev foreslået af Folkeskolens Læseplansudvalg i det i juni 1971 fremlagte „Notat om et grundlag for gennemførelse af en reform af de grundlæggende skoleuddannelser“.

d. De afsluttende prøver.

Som allerede anført har forslagsstillerne ønsket at bevare elevernes mulighed for ved undervisningens afslutning at få deres standpunkt bedømt på en anden måde, end det kan gøres som led i det daglige arbejde, og at medtage denne bedømmelse som en art dokumentation for, hvad de har lært i skolen. Det følger allerede af valgfriheden med hensyn til den forudgående undervisnings indhold, at prøveadgangen fremtidig bør være en frivillig sag for alle elever, og at der ikke som hidtil kan opereres med et fælles bestå-kriterium for en række fag. Der bliver for så vidt ikke tale om en eksamen i traditionel forstand, men om afgangsprøver i hvert enkelt af de pågældende fag. Det forudsættes herved, at der bliver mulighed for senere i uddannelsesforløbet at sup-

plere eller forbedre de resultater, der er opnået ved prøverne i folkeskolen.

Af hensyn til de elever, der ønsker at forlade folkeskolen med undervisningspligtens ophør, foreslås det, at der som hovedregel bliver mulighed for at aflægge prøve såvel efter 9. klasse som efter 10. klasse. Dette gælder efter lovforslaget fagene dansk, regning/matematik, engelsk, tysk og fysik/kemi. For så vidt angår latin og fransk, i hvilke fag der som hidtil kun vil blive undervist på et enkelt klassetrin, bliver der mulighed for at aflægge prøve ved undervisningens afslutning, dvs. henholdsvis efter 9. klasse og efter 10. klasse. For de øvrige fags vedkommende bliver der efter forslaget ingen adgang til at aflægge (statskontrolleret) prøve.

Med hensyn til prøvernes indhold eller „niveau“ har flere muligheder været overvejet. Efter de gældende bestemmelser skelnes der mellem 4 forskellige prøveniveauer, nemlig statskontrolleret prøve efter 9. klasse, oprykningsprøve fra 2. realklasse, statskontrolleret prøve efter 10. klasse og realeksamen, idet teknisk forberedelseseksamen og udvidet teknisk forberedelseseksamen må betragtes som varianter heraf. Det er åbenbart, at det volder vanskeligheder at skelne disse prøvers kvalitet fra hinanden, ikke blot for elever, forældre og andre, der er interesserede i resultatet af prøverne, men også for dem, der skal tilrettelægge og forestå prøvernes afholdelse.

En vis forenkling af systemet kunne opnås ved at lade prøven efter „grundkursus“ på 10. klassetrin være identisk med prøven efter „udvidet kursus“ på 9. klassetrin. Herved ville man kunne imødekomme de elever, der blot behøver længere tid til at tilægge sig det stof, som prøven omfatter, ved en såkaldt tempodifferentiering af undervisningen. Denne løsning indebærer imidlertid en risiko for, at grundkurset på 10. klassetrin bliver mere teoretisk præget, end det er tilsigtet.

En anden mulighed består i at lade prøven efter 9. klassetrin være fælles for grundkursus og udvidet kursus, medens der på 10. klassetrin tilrettelægges en herfra forskellig prøve for hvert af de to kurser.

Under en sådan ordning vil det dog antagelig blive meget vanskeligt at præcisere forskellen mellem kravene i de enkelte fag ved den fælles prøve efter 9. klasse og ved prøven efter 10. classes grundkursus. Ordningen tenderer til, at prøven efter 9. klasse vil blive regnet for mindre værd, end den i virkeligheden er.

Konsekvensen af disse synspunkter er, at man ganske enkelt konstruerer ens prøver for alle elever efter 9. klasse og ved afslutningen af 10. klasse åbner mulighed for, at eleverne enten kan forbedre denne prøves resultat eller aflægge en udvidet prøve.

Dette vil sikre respekten omkring den fælles afgangsprøve efter 9. klasse, og man vil have opnået den tiltrængte forenkling ved kun at skulle arbejde med 2 prøveniveauer på folkeskolens afsluttende trin.

Indstillingen til den udvidede afgangsprøve efter 10. klasse må forudsætte, at eleven har fulgt det udvidede kursus i faget i 10. klasse, men herudover stilles der ikke formelle krav om deltagelse i forudgående undervisning. Elever, der har fulgt grundkursus i faget på 8. og 9. klassetrin, vil således have adgang til at skifte over til det udvidede kursus i 10. klasse med henblik på aflæggelse af en udvidet prøve i faget. Det forudsættes i øvrigt, at grundkurset i alle 3 år er indholdsmæssigt dækket af det udvidede kursus, således at eleverne når som helst uden vanskelighed kan skifte fra det udvidede kursus til grundkursus.

Lovforslagets § 12 er udformet i overensstemmelse hermed.

For så vidt angår faget dansk gør der sig det særlige forhold gældende, at man ikke uden at bryde med den hidtidige faglige tradition vil kunne tilrettelægge et grundkursus og et udvidet kursus, som indholdsmæssigt adskiller sig klart fra hinanden. Ikke desto mindre finder man, at eleverne efter 10. klasse bør have adgang til at aflægge en udvidet prøve, hvor der stilles øgede krav med hensyn til elevernes forståelse af stoffet og med hensyn til deres evne til at udtrykke sig.

c. Undervisningspligtens opfyldelse i 8. og 9. skoleår.

Baggrunden for overvejelserne omkring disse spørgsmål er de tilpasningsproblemer, som den forlængede undervisningspligt har afdækket, og som hænger sammen med, at et stort antal elever tilsyneladende føler, at skolen ikke kommer dem ved i tilstrækkelig grad.

Der findes ingen landsomfattende undersøgelser, som nærmere belyser årsagsforholdene bag den manglende trivsel hos mange af de ældste elever i skolen, men antallet af dispensationer fra undervisningspligten viser, at problemet er af betydeligt omfang. Af den første årgang elever med 9 års undervisningspligt har ifølge indberetningerne til undervisningsministeriet i alt 1.581 elever eller ca. 2,2 pct. af årgangen opnået dispensation fra undervisningspligten, heraf 379 i løbet af 8. skoleår og 1202 i løbet af 9. skoleår. Dispensationerne fordeler sig med 835 tilladelser til erhvervmæssig uddannelse og 746 fritagelser. (Til sammenligning kan det oplyses, at af den sidste årgang elever med kun 7 års undervisningspligt forlod ca. 2000 skolen efter 7. klassetrin

og ca. 3400 efter 8. klassetrin, svarende til i alt ca. 7,7 pct. af årgangen).

Fra flere sider er der givet udtryk for den opfattelse, at skolens undervisning er for teoretisk og abstrakt eller for „bogligt“ orienteret til, at disse elever kan blive engageret i den og få et rimeligt udbytte af den. Andre vil mene, at det er det hjemlige miljø og de daglige omgivelser i øvrigt, der ikke byder de unge tilfredsstillende udfoldelsesmuligheder, og at eleverne — uanset skolens bestræbelser for at komme dem i møde — vil indtage en afvisende og negativ holdning, måske fordi de i første række er interesserede i at gøre sig økonomisk uafhængige af forældre og kammerater.

Under alle omstændigheder må det nok erkendes, at folkeskolen ikke i øjeblikket vil være i stand til at løse opgaven alene. Den fornyelse af selve undervisningen, som i sin tid var forudsat, vil først kunne gennemføres, efterhånden som de nye læseplaner træder i kraft i overensstemmelse med lovforslagets kapitel 8.

Med virkning allerede fra det kommende skoleårs begyndelse foreslås derfor følgende lempelser af undervisningspligten for så vidt angår 8. og 9. skoleår:

1) Dispensationsadgangen udvides, således at der også kan gives tilladelse til at opfylde undervisningspligten ved erhvervmæssig beskæftigelse (jfr. lovforslagets § 33, stk. 4).

2) Undervisningspligten kan uden særlig tilladelse opfyldes ved deltagelse i efterskolernes og ungdomskostskolernes erhvervmæssige grunduddannelseskurser (jfr. lovforslagets § 33, stk. 2).

3) Undervisningspligten kan endvidere uden særlig tilladelse opfyldes ved deltagelse i heltidsundervisning i den kommunale ungdomsskole (jfr. lovforslagets § 33, stk. 3).

Den sidstnævnte bestemmelse tjener til at legalisere de initiativer, der er taget i flere kommuner i retning af at skabe et alternativt tilbud om heltidsundervisning inden for ungdomsskolens rammer. Man har her forsøgt at tilrettelægge en undervisning, som tager sit udgangspunkt i elevernes egne muligheder og interesser, og som ikke er bundet til folkeskolens fagkreds og faste timeopdeling.

3. Lovforslagets økonomiske konsekvenser.

Det af socialdemokratiet fremsatte lovforslag indeholdt i § 15, stk. 2, en bemyndigelse for undervisningsministeren til at fastsætte rammer for kommunernes forbrug af lærerskematemater i forhold til antallet af elever på de enkelte klassetrin. I sammenhæng hermed åbnede lovforslagets § 14, stk. 1, mulighed for at afpasse elevernes ugentlige timetal

— og dermed lærertimeforbruget — efter de aktuelle elevtal i klasserne.

Formålet med disse bestemmelser var:

- at sikre en mere ligelig fordeling af lærerkraftressourcerne i forhold til elevtallet i de enkelte kommuner,
- at forbedre mulighederne for at opretholde de mindre skoleenheder på et økonomisk forsvarligt grundlag,
- at tilgodese statens interesse i at kunne holde den samlede „automatiske“ refusion af kommunernes lærerlønsudgifter inden for visse budgetmæssige rammer og
- at begrænse den hidtidige vækst i timeforbruget pr. elev, således at der inden for de givne rammer også kunne afses midler til at gennemføre andre pædagogiske forbedringer.

I overensstemmelse med dette sidste blev der i bemærkningerne til lovforslaget opstillet en række kvotienter for lærertimeforbruget pr. elev, som ganske nøje svarede til det daværende samlede forbrug på landsbasis (skoleåret 1971/72). Dette ville — med de nuværende elevtal (1973/74) — have udgjort i alt 990.000 ugentlige skematimer (svarende til en årlig lønudgift i april 1974-niveau på 2.476 mio. kr.). De opstillede timetalskvotienter pr. elev var i øvrigt beregnet således, at de foreliggende forslag til vejledende normaltimeplaner skulle kunne gennemføres ved alle skoler med *gennemsnitlig 21 elever pr. klasse*. Denne forudsætning om en gennemsnitlig klassekvotient på højst 21 var ydermere indføjet som en bindende forudsætning i lovforslagets tekst (§ 15, stk. 2, 2. pkt.).

Samtidig blev de forventede *merudgifter ved lovforslagets gennemførelse* opgjort (i april 1972-niveau) til 232,7 mio. kr. årligt, hvoraf 134 mio. kr. vedrørte en forventet forøgelse af lærernes arbejdsindsats, 30 mio. kr. midlertidige statsudgifter til lærernes videreuddannelse, 10 mio. kr. statstilskud til forsøgs- og udviklingsarbejde, 50 mio. kr. udgifter til fritidsundervisning og 8,7 mio. kr. forøgede udgifter til befording af de yngste elever.

I løbet af de seneste 2 år er der som led i de almindelige sparebestrebelse gennemført en række *besparelser inden for folkeskolen*, som for en væsentlig dels vedkommende er opnået ved at begrænse lærerskematimeforbruget. Disse begrænsninger blev fastsat i henhold til en bemyndigelse på finansloven for 1973-74 og er siden fastholdt ved lov nr. 290 af 14. juni 1974 (folkeskolelovens § 63 a). Det samlede lærerskematimeforbrug udgjorde herefter i skoleåret 1973/74 i alt 938.000 ugentlige timer, eller 52.000 timer mindre end forudsat i det socialdemo-

kratiske lovforslag. Dette timeforbrug svarer til en årlig lønudgift i april 1974-niveau på 2.345 mio. kr., eller 131 mio. kr. mindre end forudsat. Nedsættelsen af lærerskematimeforbruget er i det væsentlige gennemført ved at nedskære elevernes ugentlige timetal, antallet af deletimer m. v. Hvis den i stedet skulle have været gennemført *alene* ved at forøge elevtallet i klasserne, ville den have medført *en forhøjelse af klassekvotienten i 1.-7. skoleår fra 20,6 til 21,4* (i de fuldt årgangsdelte skoler).

Også på anden måde er forudsætningerne for den i sin tid med § 15, stk. 2, foreslåede centrale styring af lærerskematimeforbruget blevet forrykket ved senere lovgivning. Overgangen pr. 1. april 1975 til *statstilskud efter objektive udgiftskriterier* på folkeskoleområdet, jfr. lov nr. 337 af 19. juni 1974, betyder umiddelbart, at statens finansielle interesse i at *begrænse lærerskematimeforbruget* er bortfaldet. Begrundelsen for at fastholde et eventuelt „loft“ over kommunernes timeforbrug må derfor nu søges i rent samfundsøkonomiske eller arbejdsmarkedspolitiske hensyn.

Overgangen til bloktilskud og den ved revisionen af skolestyrelsesloven gennemførte decentralisering af beslutningskompetencen vedr. skole- og undervisningsplaner gør det på den anden side yderligere påkrævet at sikre et vist mindsteniveau, hvad lærerskematimeforbruget angår. Den udvidelse af rammerne for elevernes ugentlige timetal, som er indbygget i systemet, og som allerede er gennemført for klasser med under 18 elever (jfr. lov nr. 290 af 14. juni 1974), bør ikke kunne udnyttes til en vilkårlig forringelse af standarden.

Forslagsstillerne ønsker derfor principielt at fastholde muligheden for en central styring af lærerskematimeforbruget som en sikring af, at undervisningen kan opfylde lovforslagets almindelige forudsætninger, herunder med hensyn til elevernes udbytte af undervisningen i de enkelte fag.

Samtidig må det erkendes, at det ikke vil være rimeligt på nuværende tidspunkt at stille krav til kommunerne om en forøget økonomisk indsats. Skal de opnåede besparelser på dette område kunne fastholdes, vil det derfor være nødvendigt at fastlægge kvotienterne for lærerskematimeforbruget pr. elev på en sådan måde, at det samlede forbrug ikke forøges, men tværtimod reduceres yderligere, nemlig i det omfang, det skønnes nødvendigt for at give plads for en øget lærerindsats på andre områder. Der bliver for så vidt tale om en mindre omfordeling af ressourcerne, men det må i denne forbindelse understreges, at det ikke er hensigten i den nuværende situation at afskære kommunerne fra at anvende

flere lærerskematimer pr. elev, end de beregnede kvotienter giver grundlag for.

I overensstemmelse hermed har man lagt et gennemsnitligt elevtal på 22 elever pr. klasse til grund ved beregningen af de nedenfor opstillede timetalskvotienter. Disse er i øvrigt baseret på lovforslagets ændrede forudsætninger med hensyn til fagenes placering i skoleforløbet, nødvendigheden af deletimer, timer til holddeling, valgbare fag m. v. samt de i parentes angivne samlede ugentlige elevtimetal for hvert klassetrin:

1. klasse (15)	0,91
2. - (17)	0,96
3. - (21)	1,09
4. - (23)	1,14
5. - (28)	1,37
6. - (30)	1,46
7. - (30)	1,64
8. - (30)	1,70
9. - (30)	1,75
10. - (30)	1,88

Det beregnede samlede forbrug af lærerskematimer vil efter disse kvotienter udgøre 924.000 ug. timer, svarende til en årlig lønudgift i april 1974-niveau på 2.310 mio. kr., eller ca. 35 mio. kr. mindre end forbruget i 1973/74. Inden for dette beløb vil den nævnte omfordeling af ressourcerne kunne finde sted uden at belaste kommunerne økonomisk. Udnyttelsen af disse muligheder bør i givet fald nok forhandles nærmere med Danmarks Lærerforening, men det må understreges, at regeringen efter forslagsstillerens opfattelse bør stå frit og ikke føle sig bundet af de forudsætninger om en *generel* forøgelse af lærernes arbejdsindsats, der var omtalt i bemærkningerne til det tidligere lovforslag. Derimod må det erkendes, at lovforslaget, som det nu foreligger, stiller øgede krav til specielt de lærere, der skal varetage undervisningen i dansk i de udelte klasser på 8.-10. klassetrin. Dette gælder i særdeleshed ved skoler, som endnu ikke har indført fælles undervisning af realklassernes og 8.-10. klassernes elever i dette fag.

Med hensyn til de udgifter ved lovforslagets gennemførelse, som efter deres art fortsat må påhvile staten, kan det oplyses, at den løbende bevilling til *forsøgsvirksomhed* i folkeskolen siden finansåret 1972/73 er forøget fra ½ til 2 mio. kr. Der bør søges de nødvendige bevillinger tilvejebragt til at gennemføre et omfattende *efteruddannelsesprogram* i de kommende år.

Endelig bemærkes, at der ikke bliver tale om udgifter for staten til *fritidsundervisning* efter lovforslagets § 3, stk. 3, og at den nye udformning af reglerne om *befordring af skoleelever* næppe giver an-

ledning til forøgede kommunale udgifter hertil, jfr. lovforslagets § 25 og bemærkningerne hertil.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser.

Til § 1.

Bestemmelsen er enslydende med § 1 i det tidligere fremsatte lovforslag.

Til § 2.

Der henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 2, a.

Forslagsstillerne kan i øvrigt tilslutte sig de bemærkninger, der var anført til § 2, stk. 1 og 3, i det tidligere fremsatte lovforslag, og henviser i denne forbindelse til undervisningsministerens redegørelse i folketinget den 21. november 1974 om mulighederne for at fremme demokrati, åndsfrihed og tolerance i skolen.

Til § 3.

Bestemmelsen er enslydende med § 3 i det tidligere fremsatte lovforslag bortset fra, at bemyndigelsen for undervisningsministeren til at fastsætte regler om undervisning i elevernes fritid er udgået i konsekvens af, at statens direkte refusion af lærersudgifterne vil bortfalde pr. 1. april 1975.

Til § 4.

Der henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 2, b.

I forhold til det tidligere fremsatte lovforslag er der tale om følgende ændringer:

- 1) Ordet „regning“ er bibeholdt fra den nuværende betegnelse for faget regning og matematik.
- 2) Idræt er obligatorisk fag også på 1. klassetrin.
- 3) Kristendomskundskab/religion optræder som ét fag og er obligatorisk også på 1., 2. og 9. klassetrin.
- 4) Formning og musik er obligatorisk også på 1., men ikke på 6. klassetrin.
- 5) Historie, geografi og biologi er placeret som obligatorisk fag på 3.-7. klassetrin med mulighed for ikke-fagdelt undervisning på 3.-5. klassetrin.
- 6) Håndarbejde, sløjd og hjemkundskab er placeret på henholdsvis 4., 5. og 6. klassetrin i stedet for på henholdsvis 5., 6. og 7. klassetrin, og der er åbnet mulighed for at lade fagene indgå i en fælles ordning af undervisningen (P-fagsordning) på de øvrige klassetrin, for 6. og 7. klassetrins vedkommende sammen med musik og formning. Der henvises i denne forbindelse til § 16, stk. 2, 2. pkt.

- 7) Engelsk påbegyndes først på 5. klassetrin (som efter den gældende ordning).
- 8) Tysk er frivilligt for eleverne, også på 7. klassetrin.
- 9) Latin skal tilbydes eleverne på 9. klassetrin. Der henvises herved til forslaget § 22, stk. 2 og 3.
- 10) Der er åbnet mulighed for ikke-fagdelt undervisning på 1. og 2. klassetrin i dansk, regning/matematik, idræt, formning og musik. Dette er i overensstemmelse med en af læseplansudvalget udarbejdet redegørelse for nogle synspunkter vedrørende skolens begynderundervisning.

Endvidere søges der tilvejebragt hjemmel for undervisningsministeren til at bestemme, at der skal tilbydes fremmedsprogede elever undervisning i deres modersmål. Spørgsmålet om undervisning af gæstarbejdere og deres børn har fornylig været genstand for indgående drøftelser såvel i Europarådets regie som i EF-kommissionen, og der kan herfra ventes henstillinger om at etablere modersmålsundervisning for de fremmedsprogede elever, ikke mindst med henblik på deres muligheder for at vende tilbage til hjemlandet og fortsætte deres uddannelse der.

Til § 5.

Bestemmelsen i stk. 1 er enslydende med § 5, stk. 1, i det tidligere fremsatte lovforslag.

Fritagelsesbestemmelsen i stk. 2 er derimod ændret, således at alene de børn, der tilhører et trosamfund uden for folkekirken, kan blive fritaget for skolens undervisning i kristendomskundskab/religion.

Til § 6.

Ud fra et almindeligt ønske om at begrænse rækken af emner, der skal tages op i forbindelse med de obligatoriske fag, omfatter bestemmelsen i stk. 1 kun de emner og aktiviteter, der må anses for absolut nødvendige eller ønskelige. I forhold til den gældende lovs § 17, stk. 6, er bibliotekskundskab og svømning udgået. Dette vil naturligvis ikke hindre de skoler, som har mulighed for det, i at inddrage disse emner i undervisningen.

Bestemmelsen i stk. 2 er ny, idet optagelsen på skemaet af en „klassens time“ efter den gældende lov kun er en mulighed, ikke en forpligtelse. Det er imidlertid en udbredt erfaring, at klasselærerens opgaver af mere social og almenpædagogisk karakter i dag er så omfattende og tidkrævende, at de kun kan løses på bekostning af de egentlige faglige aktiviteter. Kravet om, at der afsættes en fast ugentlig time til varetagelsen af disse opgaver, vil derfor med-

virke til at sikre forsvarlige vilkår for faget dansk, som traditionelt er klasselærerens fag. Klassens time vil også kunne anvendes til undervisning i færdslære og i uddannelses- og erhvervsorientering, der ofte påhviler klasselæreren som sådan. Bestemmelsen gælder også 10. klasse, jfr. § 7, stk. 2.

Til § 7.

I forhold til det tidligere fremsatte lovforslag er rækken af obligatoriske fag i 10. klasse udvidet med idræt, mens fagene kristendomskundskab/religion og fransk indgår blandt de fag, der skal tilbydes eleverne. Der henvises herved til forslaget § 22, stk. 2 og 3.

Til § 8.

Der henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 2, c.

Kravet om, at eleverne skal kunne kombinere kurserne frit, vil utvivlsomt give anledning til skema-tekniske vanskeligheder ved skoler, hvor de 2 kurser i samme fag — af lokale mæssige eller andre grunde — ikke kan lægges parallelt i skemaet. I sådanne tilfælde må man imødesee den praktiske løsning, at undervisningen i et af kurserne må henlægges til de sene eftermiddagstimer. I andre tilfælde vil et samarbejde mellem 2 naboskoler kunne løse problemet, jfr. herved lovforslagets § 22, stk. 2.

Til § 9.

Bestemmelsen angiver rammerne for, hvilke fag der kan tilbydes eleverne på 8.-10. klassetrin, ud over de fag, som skal tilbydes efter § 4, stk. 2, og § 7, stk. 2.

I den nye udformning gives der høj prioritet til de praktisk og kunstnerisk betonedede fag, idet mulighederne for at tilbyde eleverne undervisning inden for andre fagområder, herunder i datalære, psykologi og sociologi samt økonomi og virksomhedslære, er begrænset til 10. klasse.

Bestemmelsen i stk. 3 er ny og må ses i sammenhæng med forslaget § 16, stk. 2, hvorefter den obligatoriske undervisning ikke må omfatte mere end 22 ugentlige timer. Eleverne vil herefter kunne disponere over indtil 8 timer af den sædvanlige undervisningstid til beskæftigelse uden for skolen. Med henblik på, at denne beskæftigelse kan lægges i faste tidsmæssige rammer og indgå i en naturlig sammenhæng med skolens undervisning, forekommer det hensigtsmæssigt, om skolen får mulighed for at optage kontakt med virksomheder og institutioner inden for det lokale område og for i givet fald at formidle foreliggende tilbud om arbejde i disse virksomheder. Bestemmelsen må i øvrigt ses som led i bestræbelserne for at etablere et nærmere

praktisk samarbejde mellem skolen og arbejdslivet i bred forstand med henblik på at mildne og smidiggøre de unges overgang til erhvervslivet.

Til § 10.

Bestemmelsen er enslydende med § 10 i det tidligere fremsatte lovforslag.

Til § 11.

Bestemmelsen svarer til § 11 i det tidligere fremsatte lovforslag, idet det nu fremgår af selve lovteksten, at en elev under ganske særlige omstændigheder kan springe et klassetrin over.

Til § 12.

Der henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 2, d.

I forhold til den gældende lovs § 13 indebærer forslaget navnlig den ændring, at der også skal gives standpunktskarakterer på 7. klassetrin. Dette må anses for ønskeligt med henblik på forældrenes stillingtagen til valgmulighederne på 8. klassetrin.

Bestemmelsen i stk. 7 er ny og må ses i sammenhæng med forslagets § 11, stk. 3.

Til § 13.

Bestemmelsen svarer med redaktionelle ændringer til den gældende lovs § 9, stk. 1 og 2, idet der dog er indføjet en hjemmel for ministeren til at tillade, at undervisningen i særlige tilfælde henlægges til en lørdag. Baggrunden herfor er lokale ønsker om på denne måde at give flest muligt af forældrene lejlighed til at overvære undervisningen.

Til § 14.

Bestemmelsen svarer til § 14 i det tidligere fremsatte lovforslag, idet dog den ugentlige undervisningstid for 1. klassetrin er ændret fra 15-18 til 15-20 timer og for 5. klassetrin fra 24-30 til 23-29 timer. Dette skyldes for 1. klassetrins vedkommende, at man ikke lokalt bør være afskåret fra at give børnene 4 timers undervisning alle ugens fem dage, selv om der ved fastlæggelsen af timetalskvotienterne efter § 15, stk. 2, kun har været regnet med 3 timers daglig undervisning (jfr. de almindelige bemærkninger, afsnit 3). For 5. klassetrins vedkommende har man ønsket at muliggøre, at timetallene ved den enkelte skole kan blive de samme for mindst tre sammenhængende klassetrin, herunder også 3.-5. klassetrin, bl.a. af hensyn til tilrettelæggelsen af en fælles kørselsordning for eleverne.

Til § 15.

Der henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 3.

Det i stk. 3 foreslåede maksimum for børnetallet i en børnehaveklasse svarer til den gældende lovs.

Til § 16.

Bestemmelserne i stk. 1 og 4 svarer til § 16, stk. 1 og 2, i det tidligere fremsatte lovforslag, idet dog kravet om, at undervisningsplanen skal indeholde eventuelle bestemmelser om undervisning i fridten efter § 3, stk. 3, er udgået.

Bestemmelsen i stk. 2 er ny og tjener til at sikre et rimeligt stort timetal for den frivillige undervisning på 8. og 9. klassetrin, henholdsvis for elevernes eventuelle alternative beskæftigelse uden for skolen, samt for de praktisk og kunstnerisk betonedede fag på 1.-7. klasstrin.

Bestemmelsen i stk. 3 er en nødvendig konsekvens af reglerne om afgangsprøver i forslagets § 12.

Til § 17.

Bestemmelsen i stk. 1 er enslydende med § 17, stk. 1, i det tidligere fremsatte lovforslag.

Bestemmelserne i stk. 2 og 3 svarer til ordlyden af det den 3. oktober 1974 fremsatte lovforslag om ændring af den gældende folkeskolelovs §§ 14 og 34.

Til § 18.

Bestemmelsen er enslydende med § 18 i det tidligere fremsatte lovforslag.

Til §§ 19-21.

Bestemmelserne er enslydende med §§ 19-21 i det tidligere fremsatte lovforslag.

Til § 22.

Bestemmelsen i stk. 1 er enslydende med § 22, stk. 1, i det tidligere fremsatte lovforslag.

Bestemmelsen i stk. 2 svarer i realiteten til § 22, stk. 2, i det tidligere fremsatte lovforslag, idet den dog er udvidet til også at gælde den frivillige undervisning i 10. klasse, jfr. § 7, stk. 2, som ikke er omfattet af § 8, dvs. undervisningen i kristendomsundskab/religion og fransk.

Bestemmelsen i stk. 3 er ny og fastlægger rammer for et praktisk samarbejde med ungdomsskolen med hensyn til den frivillige undervisning på 8.-10. klassetrin.

Bestemmelsen i stk. 4 er enslydende med § 22, stk. 3, i det tidligere fremsatte lovforslag.

Bestemmelsen i stk. 5 svarer til § 5, stk. 2, i den gældende lov, således som denne bestemmelse er affattet ved lov nr. 290 af 14. juni 1974.

Til § 23.

Bestemmelsen svarer til § 23 i det tidligere fremsatte lovforslag med følgende ændringer:

1) Der er tilføjet en bestemmelse om, at skoler for de 3 eller 4 yngste årgange kan henlægges under en anden skoles ledelse, medmindre børnetallet overstiger 100. Dette svarer til ministeriets hidtidige praksis vedrørende forskoler og anneksskoler, bortset fra den foreslåede begrænsning med hensyn til børnetallet. Da en skoles henlæggelse under en anden skoles ledelse indebærer, at skolen ikke kan have egen leder og selvstændigt skolenavn, jfr. skolestyrelseslovens § 10, stk. 1, og § 57, stk. 1, forekommer det rimeligt at begrænse bestemmelsens anvendelsesområde ikke blot efter antallet af klassetrin, men også efter skolens samlede børnetal. Der vil dog være mulighed for i særlige tilfælde at se bort fra denne begrænsning, jfr. stk. 4.

2) Kravet om fuld årgangsdeling er begrænset således, at det kun gælder 7.-10. klassetrin.

Til § 24.

Bestemmelsen i stk. 1 svarer til § 25 i det tidligere fremsatte lovforslag

Bestemmelsen i stk. 2 er ny og må ses på baggrund af, at de enkelte skoleplaner ikke længere skal godkendes af amtsrådet eller ministeriet, hvorfor det ikke ad den vej vil være muligt at fastholde et ensartet grundlag for normeringen af lærerstillinger i kommunerne, når de midlertidige lærerrationsregler bortfalder, forventelig pr. 1. august 1976. Med hensyn til antallet af tjenestemandstillinger i forhold til det samlede normeringsgrundlag har den foreslåede bemyndigelse sammenhæng med lovforslagets § 41, hvorefter pensionsudgiften til folkeskolens tjenestemænd fortsat påhviler staten. Det vil under hensyn hertil være ønskeligt at kunne sikre, at en vis mindre andel af det samlede antal lærerstillinger normeres på en sådan måde, at de kan nedlægges, uden at dette udløser pensionsmæssige forpligtelser for staten.

Til § 25.

Bestemmelsen svarer til § 26 i det tidligere fremsatte lovforslag med følgende ændringer:

1) Der er foretaget en differentiering af afstandskriteriet for 4.-10. klassetrin under hensyn til, at børnene, efterhånden som de bliver ældre, må formodes på egen hånd at kunne klare en noget større afstand end 5 km. For 10. klasses vedkommende er afstandskriteriet det samme som for elever på de gymnasiale uddannelsesstrin (10.-12. år). Til gengæld er den tidligere foreslåede nedsættelse fra 3 ½ til 2 ½ km for de yngste børn fastholdt.

81 Fremsatte lovforslag (undt. finans- og tillægsbev.lovforslag).

2) Bestemmelsen om befordring mellem børnehaven og skolen af børn i børnehaveklasse er udgået, idet den ikke indeholdt nogen forpligtelse for kommunerne og derfor alene havde sin berettigelse som grundlag for amtskommunal refusion af udgifterne. Refusionen bortfalder imidlertid med virkning fra 1. april 1975, jfr. lov nr. 337 af 19. juni 1974.

Til § 26.

Bestemmelsen er ny og tjener til at fastlægge rammerne for en ordning, der har været praktiseret på grundlag af bestemmelserne i den gældende lovs § 51, stk. 4. Den tager i særlig grad sigte på undervisningen af elever fra de mindre øer.

Til § 27.

Bestemmelsen er enslydende med § 27 i det tidligere fremsatte lovforslag bortset fra, at kravet om amtsrådets godkendelse af faglæreransættelser er udgået, jfr. stk. 2.

Til §§ 28-31.

Bestemmelserne er enslydende med §§ 28-31 i det tidligere fremsatte lovforslag bortset fra ændringer, som følger af andre bestemmelser.

Til §§ 32-39.

Bestemmelserne svarer til §§ 42-49 i den gældende lov med følgende ændringer:

1) I § 32 er ordene „inden for et skoleår“ udgået. Det kan ikke anses for rimeligt, at der kan hengå op til 11 måneder, før et tilflyttet barn omfattes af reglerne om undervisningspligt.

2) Efter forslaget § 33 er mulighederne for at opfylde undervisningspligten ved erhvervsmæssig uddannelse eller beskæftigelse udvidet, og der er åbnet adgang til deltagelse i heltidsundervisning i ungdomsskolen. Der henvises herom til de almindelige bemærkninger, afsnit 2, e.

3) I § 36, stk. 4, er — i lighed med det tidligere fremsatte lovforslag — indføjet en regel, der giver søskende en næsten ubetinget ret til at søge samme skole inden for kommunen.

4) I § 37, stk. 1, er ordet „kan“ ændret til „skal“, idet det også efter den gældende formulering må antages, at forældrene har krav på at få deres børn, som fylder 6 år i kalenderåret, optaget i en eksisterende børnehaveklasse alene med den begrænsning, som følger direkte af stk. 1, 2. pkt.

5) § 37, stk. 2, er formuleret på en sådan måde, at det ikke længere er en betingelse for at optage børn i alderen 5-5 ½ år, og at de kan forventes optaget i 1. klasse det følgende år. Endvidere er det allerede på grundlag af den gældende formulering fastslået i

praksis, at skolekommissionen ikke kan nægte børnene optagelse med henvisning til, at man ikke ønsker at udnytte bestemmelsens muligheder ved den pågældende skole.

6) I § 38, stk. 1, er ordet „kan“ ligeledes ændret til „skal“, idet det allerede på grundlag af den gældende formulering er antaget, at skolekommissionen ikke generelt kan nægte forældrene at tage stilling til, om deres barn opfylder betingelserne for at blive optaget i 1. klasse et år tidligere end normalt.

7) I § 39, stk. 1, er udtrykket „fører kontrol med“ af sproglige grunde ændret til „påser“.

Bestemmelserne i §§ 32-39 foreslås at træde i kraft den 1. august 1975, jfr. forslagets § 48, stk. 2.

Til § 40.

Bestemmelsen er enslydende med § 40 i det tidligere fremsatte lovforslag, jfr. § 62, stk. 1, i den gældende lov.

Til § 41.

Bestemmelsen svarer til § 62, stk. 2 og 3, i den gældende lov, således som disse bestemmelser er affattet ved lov nr. 337 af 19. juni 1974.

Til § 42.

Bestemmelsen er ny og er en nødvendig konsekvens af forslagets § 3, stk. 3, sammenholdt med § 40, stk. 1.

Til § 43.

Bestemmelsen er ny og synes nødvendig på baggrund af formuleringen af § 40, stk. 1.

Bevillingen til statstilskud til forsøgsvirksomhed i folkeskolen er på finanslovsforslaget for 1975/76 optaget med 2 mio. kr.

Til § 44.

Bestemmelsen svarer til den gældende lovs § 28, stk. 2, idet der dog er indføjet en hjemmel for ministeren til også at fastsætte almindelige regler om skolernes tilsyn med eleverne i skoletiden. De gældende regler herom, der for tiden er under revision, savner udtrykkelig lovhjemmel.

Til § 45.

Bestemmelsen svarer til § 45 i det tidligere fremsatte lovforslag, idet det dog er tilføjet, at kommunalbestyrelsens afgørelse skal træffes efter forhandling med de berørte menighedsråd.

Til § 46.

Bestemmelsen er enslydende med § 46 i det tidligere fremsatte lovforslag, bortset fra ændringer af redaktionel og teknisk karakter.

Til § 47.

Efter den gældende lovs § 62 a kan undervisnings-

ministeren fastsætte regler om regulering af folkeskolebyggeriet ud fra pædagogiske, planlægningsmæssige og økonomiske hensyn.

Bestemmelsen blev indsat ved lov nr. 146 af 8. april 1969 med baggrund i byggerestriktionernes ophævelse og havde til formål at hindre iværksættelsen af uhensigtsmæssigt skolebyggeri, indtil der kunne gennemføres en landsomfattende udbygningsplanlægning på skolevæsenets område.

Endvidere ønskede man reglerne om faste priser og tidsfrister overført på folkeskolebyggeriet.

Endelig skulle bestemmelsen give grundlag for at fastlægge de pædagogiske krav til skolebyggeriet.

Med gennemførelsen af skolestyrelseslovens regler om udbygningsplanlægning i de enkelte amtsråds kredse er begrundelsen for at opretholde bestemmelsen ikke længere til stede, for så vidt angår de planlægningsmæssige hensyn.

Med hensyn til de pædagogiske krav til skolebyggeriet bør undervisningsministeriet udsende retningslinier herom, som udelukkende er af vejledende karakter, og som derfor ikke fordrer særlig lovhjemmel.

Bemyndigelsen ønskes derfor kun opretholdt for så vidt angår de økonomiske hensyn, som har motiveret udsendelsen af to bekendtgørelser, der begge vedrører *fremgangsmåden* ved gennemførelse af skolebyggeri, nemlig bekendtgørelse af 8. maj 1969 om faste priser og tidsfrister og bekendtgørelse af 9. december 1970 om udbydelse af folkeskolebyggeri. Den sidstnævnte bekendtgørelse indeholder forbud imod, at byggearbejdet ved offentlig licitation forbeholdes bydende fra bestemte områder eller fra bestemte arter af virksomheder, samt et påbud om antagelse af billigste bud.

Til §§ 48 og 49.

Lovforslaget foreslås sat i kraft fra den 1. august 1976, dog således at de gældende bestemmelser om undervisningen på 8.-10. klassetrin og om de afsluttende prøver og eksaminer fortsat gælder for de elever, der er optaget i 8. klasse eller 1. realklasse før 1/8-1976. Ved afholdelsen af realeksamen i 1976, 1977 og 1978 foreslås det dog muliggjort, at eleverne i overensstemmelse med princippet i § 12 individuelt kan bortvælge enkelte fag og i stedet indstille sig til statskontrolleret prøve efter 10. klasse.

Bestemmelserne i den gældende lovs § 6 om skoleforbund har efter kommunalreformen mistet deres praktiske betydning, for så vidt som der ikke kan forventes oprettet flere skoleforbund om undervisning i henhold til folkeskoleloven. Bestemmelsen foreslås dog holdt i kraft for de skoleforbund, som endnu måtte bestå den 1. august 1976.